Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği

Türkiye Cumhuriyeti - 18.05.2019 Tarihli 30778 Sayılı Resmi Gazete - Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Hakkında Yazı

18.05.2019 Tarihli 30778 Sayılı Resmi Gazete

YÖNETMELİK

Ticaret Bakanlığından:

TİCARET BAKANLIĞI DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerinin faaliyet alanlarına, çalışma usul ve esaslarına, gelir kaynaklarına, giderlerine, bütçesine, idari ve mali işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri ile döner sermayenin faaliyet alanına giren bütün mal ve hizmetleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 467 nci maddesi ile 3/6/2011 tarihli ve 637 sayılı Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu ve Bazı Düzenlemeler

Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 26 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen; a) Bakan: Ticaret Bakanını, b) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını, c) Döner Sermaye Dairesi Başkanlığı: Genel Müdürlük bünyesinde döner sermaye ile ilgili faaliyetlerden sorumlu Daire Başkanlığını, ç) Döner Sermaye Komisyonu: Bakanlık birimlerince Döner Sermaye İşletmesi bütçesinden karşılanması istenilen harcama taleplerini değerlendirmek amacıyla oluşturulan komisyonu, d) Genel Müdürlük: Destek Hizmetleri, Tasfiye İşleri ve Döner Sermaye Genel Müdürlüğünü, **(Değişik: RG-03.04.2024-32509)** {tooltip}{end-texte} **Eski hali;** d) Genel Müdürlük: Risk Yönetimi, Tasfiye ve Döner Sermaye Genel Müdürlüğünü, {end-tooltip} e) İşletme: Döner sermaye işlemlerini yapmakla görevli işletme müdürlüklerini, f) Muhasebe birimi: Gelir ve alacakların tahsili, giderlerin ve borçların hak sahibine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemlerini yürüten birimi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Faaliyet Alanları, Gelirler ve Giderler

Faaliyet alanları

MADDE 5 – (1) Döner Sermayenin faaliyet alanları şunlardır: a) 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununa göre tasfiye edilecek hale gelen eşyanın tasfiyesini yapmak, tasfiyelik eşyanın satışa sunulmasından önce özelliklerine göre bakımı, tamiri ve ambalajlamasını yapmak veya yaptırmak. b) Tasfiyelik eşya için depolar, mağazalar ve satış reyonları açılmasına ve işletilmesine ilişkin ilke ve standartları belirlemek, bu yerleri açmak, işletmek, işlettirmek ve denetlemek. c) Bakanlığın görev alanına giren konulara ilişkin bilgi ve belgelerin matbu veya elektronik ortamda alımını, satışını veya bedelsiz dağıtımını yapmak veya yaptırmak. ç) Gümrük idaresinin ihtiyaç duyduğu her türlü mührün alımını, satımını veya bedelsiz dağıtımını yapmak. d) İhracatın geliştirilmesi ve ithalatın yönlendirilmesi kapsamında yapılacak faaliyetleri yürütmek. e) Dış ticarette ürün denetimleri ve uygunluk değerlendirmesi, ürün denetimlerinde ihtiyaç duyulan laboratuvarların kurulması ve mevcutların geliştirilmesi, ürün denetimlerinde numune alımı ve

analizi masrafları ile dış ticaret denetimleri kapsamında alınan ve firmalarca belli süreler dâhilinde geri alınmayan numunelerin satışına ilişkin faaliyetleri yerine getirmek. f) Bakanlık hizmetlerinin geliştirilmesine ilişkin kurs, konferans, toplantı, seminer, envanter, projelendirme, uygulama, araştırma, geliştirme, yayın, rehberlik, danışmanlık, yönetim, işletme ve benzeri hizmetleri yapmak, yaptırmak veya bunlara katılmak. g) Yurt dışı teşkilatının geliştirilmesine yönelik faaliyetlerde bulunmak. ğ) Gümrük denetimleri kapsamında alınan ve firmalarca belli süreler dâhilinde geri alınmayan numunelerin satışını yapmak. h) 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Onbeşinci Bölümünde düzenlenen Ticaret Bakanlığına verilen diğer görevler kapsamında olan ve Döner Sermaye Komisyonunca uygun bulunan harcamaları yapmak. ı) Bakan tarafından Genel Müdürlüğe veya doğrudan Döner Sermaye İşletmesine verilen diğer görevleri yapmak.

Gelirler

MADDE 6 – (1) Döner Sermayenin gelirleri şunlardır: a) 5 inci maddede belirtilen faaliyetlerden elde edilen gelirler. b) İhracatçı Birliklerinin aylık gerçekleşen gelirlerinin en çok %10'u olmak üzere, Bakan tarafından tespit edilerek kesinleşen katkı payları. c) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin aylık gerçekleşen gelirlerinin en çok %1'i olmak üzere, Bakan tarafından tespit edilerek kesinleşen katkı payları. ç) 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde yaptırılan sınır kapıları ve gümrük tesislerine ilişkin yap-işlet-devret sözleşmeleri kapsamında alınan Bakanlık payı. **(Ek: RG-03.04.2024-32509)** d) İşletmeye ait taşınır malların satışından elde edilen gelirler. e) Bakanlık laboratuvarlarında yapılan tahlillerden elde edilen gelirler. f) Gümrük idarelerinin denetimi altındaki alanlarda yükleme, boşaltma, nakletme, elleçleme, ambarlama, tartım ve benzeri hizmetlerden elde edilen gelirler. g) Yolcu beraberi eşya, kaçak veya kaçak zannı ile yakalanan eşya ve araç ile zorunlu hallerde gümrük denetimine tâbi diğer eşya için Bakanlık tarafından işletilen ya da işlettirilen geçici depolama yerleri ve antrepolardan elde edilen gelirler. ğ) Faiz ve komisyon gelirleri. h) Döner Sermaye İşletmesinin faaliyet alanları ile ilgili diğer gelirler. (2) Birinci fıkranın (b), (c) ve (ç) bentleri kapsamındaki gelirler ilgili kurumlarca; her ayın gerçekleşen gelirlerine ait katkı payları ile Bakanlık payı, müteakip ayın on beşine kadar Döner Sermaye hesabına aktarılır. Bu maddede belirtilen şekilde hesaba aktarılmayan katkı payları ile Bakanlık payı amme alacağı sayılır ve 21/7/1953 tarihli ve 6183

sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde takip ve tahsil edilir. **(Değişik: RG-03.04.2024-32509)** {tooltip}{end-texte} ""(b) ve (c)" ibaresi "(b), (c) ve (ç)" şeklinde ve "ait katkı payları," ibaresi "ait katkı payları ile Bakanlık payı" şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkrada yer alan "aktarılmayan katkı payları" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile Bakanlık payı" ibaresi eklenmiştir." **Eski hali;** (2) Birinci fıkranın (b) ve (c) bentleri kapsamındaki gelirler ilgili kurumlarca; her ayın gerçekleşen gelirlerine ait katkı payları, müteakip ayın on beşine kadar Döner Sermaye hesabına aktarılır. Bu maddede belirtilen şekilde hesaba aktarılmayan katkı payları amme alacağı sayılır ve 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde takip ve tahsil edilir. {end-tooltip}

Giderler

MADDE 7 – (1) Döner Sermayeden yapılabilecek giderler şunlardır: a) 5 inci maddede belirtilen iş, hizmet ve faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için yapılan her tür harcama, masraf, ödeme ve yatırımlar. b) İşletme kadro ve pozisyonlarında görev yapan tüm personele ilgili mevzuatı uyarınca yapılan aylık ve ücretler ile mali ve sosyal haklarına ilişkin ödemeler. c) İşçi ücretleri ile toplu sözleşmelerle işçilere tanınan özlük haklarıyla ilgili ödeme ve giderler. ç) 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu uyarınca yapılacak harcırah ödemeleri. d) İhtiyaç duyulan insan gücü, gayrimenkul, araç, taşıt ve ekipman temini ile inşaat işleri için yapılacak harcamalar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bütçe, Kesin Hesap, Yönetim Hesabı ve Hesap Verme

Bütçe

MADDE 8 – (1) Bütçe; gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösterir. (2) Döner Sermaye Bütçesi, metin kısmı ile ekli cetvellerden oluşur. (3) İşletme müdürlüklerince hazırlanan bütçe tahminleri her yıl Temmuz ayının sonuna kadar Genel Müdürlüğe gönderilir. (4) İşletme bütçeleri Genel Müdürlükçe incelenerek Bakanlıkça onaylanır ve mali yılbaşından itibaren yürürlüğe girer. (5) Harcamalar bütçede yer alan ödeneklere dayanılarak gerçekleştirilir. (6) Ödeneksiz ya da ödenek üstü harcama yapılamaz.

Kesin hesap

MADDE 9 – (1) İşletmelerin bütçe uygulama sonuçları, işletme tarafından hazırlanan kesin hesap cetvellerinde gösterilir. (2) Kesin hesap cetvelleri, muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanır. İşletme tarafından hazırlanan cetveller, bir yıllık uygulama sonuçlarını gösterir. (3) İşletme müdürlüklerince hazırlanan kesin hesap cetvelleri, bütçe tahminleriyle birlikte her yıl Temmuz ayının sonuna kadar Genel Müdürlüğe gönderilir.

Yönetim dönemi hesabı

MADDE 10 – (1) Yönetim dönemi hesabı; yönetim döneminde yapılan bütün mali işlemleri kapsayan mali tablo, defter ve cetveller ile sayım tutanaklarından oluşur. Görev başındaki muhasebe yetkilisi tarafından düzenlenen yönetim dönemi hesabı, ilgili mevzuatında belirtilen sürede yetkili mercilere verilir. Yönetim dönemi hesabı dosyasının bir örneği de muhasebe biriminde muhafaza edilir.

Hesap verme sorumluluğu

MADDE 11 – (1) Her türlü işletme kaynağının elde edilmesi, muhafazası ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sermaye ve Sermaye Kaynakları

Sermaye

MADDE 12 – (1) Döner Sermaye İşletmeleri için 100.000.000 (yüz milyon) Türk Lirası sermaye tahsis edilmiştir. (2) İhtiyaç duyulması halinde tahsis olunan sermaye Cumhurbaşkanı tarafından beş katına kadar artırılabilir. (3) Bağış ve yardımlar tahsis edilen sermaye limitine bakılmaksızın sermayeye ilave edilir.

Sermaye kaynakları

MADDE 13 – (1) Sermaye kaynakları şunlardır: a) Döner sermaye faaliyetlerinden elde edilecek kârlar. b) Bağış ve yardımlar. c) Döner sermaye faaliyetlerinde kullanılmak üzere işletmeye verilen mallar. ç) Aynî yardımlar. (2) Döner sermaye faaliyetlerinden elde edilen kârlar, ödenmiş sermaye tahsis edilen sermaye tutarına ulaşıncaya kadar sermayeye ilave edilir. (3) Ödenmiş sermaye tutarı tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra elde edilen kârlar, hesap dönemini izleyen Nisan ayının sonuna kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe biriminin hesabına yatırılır. (4) Faaliyet dönemleri sonunda oluşan zararlar, izleyen yılların net kârlarından mahsup edilir. (5) Mali yılın bitiminden başlayarak iki ay içinde hazırlanacak bilanço ve ekleri ile bütün gelir ve gider belgeleri Sayıştaya, bilanço ve eklerinin birer örneği de aynı süre içinde Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilir. (6) Döner sermayeye ait bütün mallar Devlet malı hükmündedir. (7) Bakanlık hizmetleri için döner sermayeden temin edilen taşınmazlar, tapuda Hazine adına tescil edilerek Bakanlık adına tahsis edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yönetim, Döner Sermaye Komisyonu, Harcama Yetkilisi ve Gerçekleştirme Görevlisi

Yönetim

MADDE 14 – (1) İşletme faaliyetleri; harcama yetkilisi, gerçekleştirme görevlisi, işletme personeli, diğer birimlerin ilgili personeli ile muhasebe biriminde görevli personel eliyle yürütülür. (2) Diğer döner sermaye faaliyetleri ise; Döner Sermaye Komisyonu, harcama yetkilisi, gerçekleştirme görevlisi ve ilgili birim personeli ile muhasebe biriminde görevli personel eliyle yürütülür.

Döner Sermaye Komisyonu

MADDE 15 – (1) Döner Sermaye Komisyonu; Bakanlıkça belirlenen limitler dâhilinde ilgili Bakan Yardımcısı veya Destek Hizmetleri, Tasfiye İşleri ve Döner Sermaye Genel Müdürü başkanlığında, ilgili merkez birim amir veya amirleri, Strateji Geliştirme Başkanı, Destek Hizmetleri, Tasfiye İşleri ve Döner Sermaye Genel Müdürlüğünde ilgili Genel Müdür Yardımcısı ile Döner Sermaye Dairesi Başkanından teşekkül eder. **(Değişik: RG-03.04.2024-32509)** {tooltip}{end-texte} **Eski hali;** (1) Döner Sermaye Komisyonu; Bakanlıkça belirlenen limitler dâhilinde ilgili Bakan Yardımcısı veya Risk Yönetimi, Tasfiye ve Döner Sermaye Genel Müdürü başkanlığında, ilgili

merkez birim amir veya amirleri, Strateji Geliştirme Başkanı, Risk Yönetimi, Tasfiye ve Döner Sermaye Genel Müdürlüğünde ilgili Genel Müdür Yardımcısı ile Döner Sermaye Dairesi Başkanından teşekkül eder. {end-tooltip} (2) İlgili Bakan Yardımcısının başkanlık ettiği hallerde, ilgili merkez birim amirlerinin bağlı bulunduğu Bakan Yardımcısınca komisyona iştirak edilir. **(Ek: RG-03.04.2024-32509)** (3) Gerektiğinde döner sermaye komisyonuna Başkanın belirleyeceği birim amirleri dâhil edilebilir. (4) Bakanlık taşra ve yurt dışı teşkilatının ihtiyaçlarının karşılanması için, hizmetin niteliği yönünden ilgili bulunduğu merkez birimince talepte bulunulur ve komisyona da söz konusu birim amirince iştirak edilir. (5) Döner Sermaye Komisyonunun sekretarya işlemlerini Döner Sermaye Dairesi Başkanlığı yürütür.

Döner Sermaye Komisyonunun görevleri

MADDE 16 – (1) Komisyonun görevleri şunlardır: a) 5 inci maddede sayılan iş ve faaliyetler kapsamında; Bakanlığın merkez, taşra ve yurt dışı birimlerinin mal ve hizmet alımları ile yatırım harcamalarının döner sermaye bütçesinden yapılmasına yönelik taleplerini genel bütçe ödeneklerini de gözeterek değerlendirmek ve karara bağlamak. b) Bakan tarafından verilecek diğer görevleri yapmak.

Toplantı karar yeter sayısı

MADDE 17 – (1) Komisyon üye tam sayısı ile toplanır. Kararlar salt çoğunlukla alınır. Oyların eşitliği halinde, Komisyon Başkanının oyu yönünde karar alınmış sayılır.

Harcama yetkilisi

MADDE 18 – (1) Her bir işletmenin harcama yetkilisi işletme müdürüdür. (2) Bakanlığın diğer birimlerinin döner sermaye bütçesinden yapacakları harcamalarda harcama yetkilisi, harcama talebinde bulunan merkez, taşra veya yurt dışı teşkilatındaki birim amiridir. (3) Harcama yetkilisi, döner sermayeden yapılacak harcamaların ilgili mevzuat dâhilinde ve komisyon kararları çerçevesinde amacına uygun olarak gerçekleştirilmesinden, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Yönetmelik çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumludur.

Gerçekleştirme görevlisi

MADDE 19 – (1) Harcama yetkilisi; yardımcılarını, yardımcısı bulunmayan yerlerde ise hiyerarşik olarak alt kademedeki bir veya daha fazla sayıda personeli, ödeme emri belgesi düzenlemek üzere gerçekleştirme görevlisi olarak görevlendirir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde, 1/5/2007 tarihli ve 26509 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Yetki

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen komisyonun işleyişini, komisyona iletilen başvurularda istenecek bilgi ve belgeler ile diğer hususlara ilişkin usul ve esasları belirlemeye; uygulamada ortaya çıkan sorunları, tereddütleri, özel ve zorunlu durumları inceleyip sonuçlandırmaya; bu Yönetmeliğin uygulanması için gerekli her türlü tedbiri almaya Genel Müdürlük yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelikler

MADDE 22 – (1) 5/7/2012 tarihli ve 28344 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile 4/7/2012 tarihli ve 28343 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ekonomi Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 1 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmüne göre; maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Genel Müdürlük bünyesine dâhil edilen Döner Sermaye İşletmesinin her türlü taşınır, taşıt, araç, gereç ve malzemeleri, borç ve alacakları, hak ve

yükümlülükleri, yazılı ve elektronik ortamdaki her türlü kayıt ve dokümanları, başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın Bakanlık Döner Sermaye İşletmelerine devredilmiş sayılır. (2) 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 30 uncu maddesiyle kaldırılan Döner Sermayeye ait 20.000.000 TL ödenmiş sermaye, Bakanlık Döner Sermaye İşletmelerinin mevcut 30.000.000 TL ödenmiş sermayesine eklenir.

Devir işlemleri

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte harcama onayı alınmış işlemler için ödenecek olanlar hariç, 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde yaptırılan sınır kapıları ve gümrük tesislerine ilişkin yap-işlet-devret sözleşmeleri kapsamında alınan Bakanlık payındaki mevcut tutar 30 gün içerisinde döner sermayeye gelir kaydedilir. **(Ek: RG-03.04.2024-32509)**

Yürürlük

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Resmi Gazete İçin Tıklayınız.